

Sygn. akt III AUa 892/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Łuka-Kliszcz
Sędziowie:	SSA Dariusz Płaczek (spr.) SSA Agata Pyjas-Luty
Protokolant:	st. prot. sądowy Anna Żarczyńska-Ziobro

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2017 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **A. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o prawo do emerytury

na skutek apelacji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 11 kwietnia 2017 r. sygn. akt IV U 105/17

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 892/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 3 stycznia 2017 r. odmówił A. D. przyznania emerytury podnosząc, że nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a tylko 13 lat, 11 miesięcy i 6 dni. Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2017r. Sąd Okręgowy w Tarnowie zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu emeryturę od 1 listopada 2016r. Rozstrzygnięcie to zapadło w oparciu o następujące ustalenia Sądu pierwszej instancji:

A. D. ukończył 60 lat w dniu (...), legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat na dzień 1 stycznia 1999 r. W dniu 18 listopada 2016 r. wystąpił z wnioskiem o przyznanie mu emerytury. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Organ rentowy uznał za udowodnioną pracę w szczególnych warunkach w wymiarze 13 lat, 11 miesięcy i 6 dni w okresie od 1 lipca 1973 r. do 30 czerwca 1987 r. z wyłączeniem okresu od 9 kwietnia 1977 r. do 1 maja 1977 tj. okresu przerwy pomiędzy ukończeniem służby wojskowej a ponownym rozpoczęciem zatrudnienia. W okresie od 20 stycznia 1988 r. do 19 maja 1992 r. ubezpieczony

pracował w Kombinacie (...) w T. na stanowisku kierowcy, kierowcy-operatora. W momencie podjęcia zatrudnienia posiadał prawo jazdy kat. A, B, C, E. W dniu 29 października 1988 r. ukończył kurs operatorów pompy (...). Przedsiębiorstwo wykonywało prace na różnych budowach i ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca, operator betoniarko-mieszarki z pompą do betonu tzw. (...), zamontowanej na podwoziu samochodu o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony tj. marki (...). Najczęściej dowoził beton na budowy osiedli mieszkaniowych budowanych w (...). Jako kierowca przyjeżdżał na budowę samochodem z tzw. gruszką, a następnie obsługiwał pompę do betonu, po opróżnieniu zbiornika z betonu, odjeżdżał z budowy. Sąd Okręgowy oparł swe ustalenia na wiarygodnych - w ocenie tego Sądu - zeznaniach świadków S. S. i J. B.. Sąd w całości dał wiarę również zeznaniom odwołującego, gdyż jego relacje potwierdzały zeznania świadków i dowody z dokumentów. Sąd Okręgowy pozytywie też ocenił dowody z dokumentów, w szczególności zalegających w aktach rentowych.

W oparciu o takie ustalenia Sąd Okręgowy ocenił, iż odwołanie jest uzasadnione. Sąd pierwszej instancji wyjaśnił podstawę prawną swego rozstrzygnięcia, powołując się na przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym przewidujący, iż urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. W myśl art. 32 ust. 4 tej ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.). Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy dalej stwierdził, iż kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy A. D. był zatrudniony w warunkach szczególnych w okresie pracy w Kombinacie (...) w T.. Podążając za Sądem Najwyższym, Sąd Okręgowy wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy. W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony w spornym okresie pracował na stanowisku pracy łączonym, wykonując pracę wymienioną w wykazie A dział V pkt. 3 oraz w wykazie A dział VIII poz. 2 będącym załącznikiem do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. Po uwzględnieniu tego okresu oraz już wcześniej uznanego okresu pracy w szczególnych warunkach, odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, a zatem spełnia wszystkie przesłanki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Apelację od tego wyroku wniósł organ rentowy, zarzucając wyrokowi naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej oceny dowodów i przyjęcie, że ubezpieczony w okresie zatrudnienia w Kombinacie (...) w T. od 20 stycznia 1988 r. do 19maja 1992 r., pracując na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego i równocześnie operatora pompy do wylewania betonu typu (...) wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych zaliczaną jednocześnie do działu VIII wykazu w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. tj. „w transporcie i łączności” jako kierowca samochodu specjalistycznego o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3, 5 tony oraz do działu V tego wykazu zatytułowanego „w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych” w pkt. 3 - prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych. Organ rentowy

zarzucił również naruszenie prawa materialnego, a mianowicie przepisu art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS poprzez jego błędne zastosowanie w sprawie, polegające na uznaniu, że wnioskodawca posiada co najmniej 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych. W oparciu o powyższe zarzuty Zakład wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Zdaniem organu rentowego Sąd pierwszej instancji błędnie ocenił zebrany w sprawie materiał, ponieważ w przypadku wnioskodawcy o pracy w warunkach szczególnych można mówić jedynie w odniesieniu do wykonywanych czynności kierowcy samochodu ciężarowego (specjalistycznego) o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony, ale przecież praca ta nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu, co jest okolicznością bezsporną. Posiłkując się przy ocenie pracy wnioskodawcy zapisami Zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę (Dz. Urz. M.B. z 1983 r. Nr 3, poz. 6) organ rentowy wskazał, że w pkt. 3 tego zarządzenia pod pojęciem maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych rozumiano: maszynistów robót ziemnych (koparek, pogłębiarek, spycharek, ciągników gąsienicowych); maszynistów maszyn transportu pionowego (żurawi samojezdnych, wieżowych, kolejowych, maszynistów suwnic); maszynistów maszyn drogowych (walców drogowych, maszynistów zespołów maszyn do produkcji mas bitumicznych, rozścielania mas bitumicznych i mas betonowych, maszynistów maszyn do produkcji kruszyw). Zdaniem organu rentowego operator pompy typu (...)zespólonej z samochodem ciężarowym, obsługiwanej za pomocą pulpitu sterowniczego to nie maszynista maszyny budowlanej lub drogowej. Wskazał na uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28.10.2015 r., sygn. akt I UK 483/14 (Internetowa Baza Orzeczeń SN), które odnosiło się do analogicznych okoliczności faktycznych jak w niniejszej sprawie.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczony wnosił o jej oddalenie, polemizując z oceną prawną zawartą w apelacji, a odnoszącą się do okresu pracy w Kombinacie Budowlanym w T.. Z ostrożności procesowej ubezpieczony wskazał na dodatkowy okres zatrudnienia od 2 października 1995r. do 31 grudnia 1998r. w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w T. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego, o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Sąd Apelacyjny uzupełniając postępowanie dowodowe ustalił, iż wnioskodawca w okresie od 2 października 1995r. do 31 grudnia 1999r. zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...) Sp. z o.o. w T., zajmującym się budownictwem, na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. W tym okresie ubezpieczony pracował wyłącznie jako kierowca samochodu (...)który był wyposażony w trzy różne naczepy do przewozu różnych towarów, w zależności od potrzeb. Przewoził głównie materiały budowlane, dowoził również beton na teren budowy. W tym okresie nie obsługiwał pompy do betonu ponieważ robił to inny pracownik.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 29 grudnia 2003r. z (...) Sp. z o.o., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 28 maja 2003r. , zeznania świadka L. B. 00:06:38 oraz świadka J. B. 00:04:42).

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do podważania wiarygodności relacji świadków co do charakteru pracy powoda i czynności wykonywanych przez niego od 2 października 1995r. do 31 grudnia 1998r., bowiem ich relacje są logiczne, spójne i wzajemnie ze sobą korespondują, a ponadto nie są sprzeczne z treścią w/w dokumentów zalegających w aktach emerytalnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie prowadzi do zmiany zaskarżonego wyroku, mimo trafności niektórych tez w niej zawartych, w szczególności dotyczących błędnego zakwalifikowania przez Sąd Okręgowy pracy ubezpieczonego w spornym okresie do działu V poz. 3 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w

sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.)

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy wnioskodawca spełnia warunki uprawniające go do uzyskania emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.) w zw. z treścią § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a w szczególności czy legitymuje się on wymaganym co najmniej 15 - letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Na mocy art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, a zatem na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn (pkt 1) oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, czyli okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn (pkt 2). Nadto, w myśl art. 184 ust. 2 tej ustawy, emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, a zatem przepisów powołanego rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z dyspozycją § 1 ust. 1 tego rozporządzenia, przepisy tego aktu stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarabkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo (por. między innymi wyroki z dnia 22 lutego 2007 r., I UK 258/06, OSNP 2008 Nr 5-6, poz. 81; z dnia 17 września 2007 r., III UK 51/07, OSNP 2008 Nr 21-22, poz. 328; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 62/07, Lex Nr 375653; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, Lex Nr 483283; z dnia 13 listopada 2008 r., II UK 88/08, niepublikowany; z dnia 5 maja 2009 r., I UK 4/09, Lex Nr 509022).

Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wymienionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75 i z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152).

W przedmiotowej sprawie organ rentowy uznał okres zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych w wymiarze 13 lat, 11 miesięcy i 6 dni, przypadający od 1 lipca 1973r. do 30 czerwca 1987r. Mimo, iż w apelacji formalnie podniesiono zarzut naruszenia prawa procesowego tj. art. 233§1 k.p.c., to jednak z uzasadnienia apelacji wynika, iż w istocie zarzut ten dotyczy błędnego zastosowania przez Sąd prawa materialnego (przepisu zawartego w dziale V poz. 3 wykazu A do w/w rozporządzenia) do ustalonych przez ten Sąd okoliczności faktycznych. W szczególności skarżący nie wskazuje jakie ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy są wadliwe i które dowody zostały błędnie przez ten Sąd ocenione, z naruszeniem art. 233§1k.p.c. Tymczasem dopuszczenie się obrazy art. 233 § 1 k.p.c. przez sąd może polegać albo na przekroczeniu granic swobody oceny wyznaczonej logiką, doświadczeniem życiowym, czy zasadami nauki albo też na niedokonaniu przez sąd wszechstronnego rozważania sprawy. Skoro apelujący w istocie nie kwestionuje ustaleń faktycznych, zarzut naruszenia art. 233§1k.p.c. jest oczywiście bezpodstawny. W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego są poprawne i zostały powzięte w wyniku prawidłowo dokonanej oceny materiału dowodowego, odpowiadającej wymogom z art. 233 § 1 k.p.c., tj. oceny przeprowadzonej z uwzględnieniem zasad logicznego rozumowania, wiedzy i wskazań doświadczenia życiowego. Tym samym Sąd Apelacyjny podziela istotne dla rozstrzygnięcia sprawy ustalenia tego Sądu, przyjmując je za własne.

Postępowanie dowodowe zainicjowane przez ubezpieczonego przed Sądem Apelacyjnym pozwoliło ustalić dodatkowy okres pracy w warunkach szczególnych - od 2 października 1995r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton.(dział V poz. 3 wykazu A do w.w rozporządzenia). Ze zgodnych relacji świadków wynika, iż wnioskodawca jako kierowca samochodu ciężarowego wykonywał wówczas wyłącznie prace transportowe, przewoził różne towary budowlane, w tym również beton. Nie zajmował się jednak – jak w poprzednim okresie – dodatkowo obsługą pompy do betonu, gdyż robił to właśnie jeden ze świadków. W świetle powyższego, uwzględniając tylko ten dodatkowy okres pracy w warunkach szczególnych, wnioskodawca spełnia sporną przesłankę do nabycia emerytury w postaci 15 lat pracy warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny nie podziela jednak stanowiska zawartego w apelacji dotyczącego braku możliwości zakwalifikowania wszystkich czynności wykonywanych przez ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w Kombinacie (...) w T. do okresu pracy w warunkach szczególnych, w tym czynności przy obsłudze zamontowanej na samochodzie ciężarowym pompy do podawania betonu tzw. pompy(...).

Zgadając się z zasadniczymi tezami Sądu Najwyższego wyrażonymi w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 października 2015r.(I UK 483/14 Lex nr 1929076) Sąd Apelacyjny zauważa jednak, iż w uzasadnieniu tym Sąd Najwyższy nie odniósł się wprost i jednoznacznie do możliwości zakwalifikowania czynności polegających na obsłudze pompy do betonu do „prac zbrojarskich i betoniarskich” wskazanych wykazie A, dział V, poz. 4 załącznika do w/w rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r., a jedynie przywołał stanowisko Sądu drugiej instancji wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego skargą kasacyjną wyroku. Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym nie podziela jednak stanowiska Sądu Apelacyjnego przytoczonego w uzasadnieniu tego wyroku, iż „praca operatora pompy (...) nie jest żadną z prac zbrojarskich i betoniarskich, o jakich mowa w wykazie A, dział V, poz. 4 załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r., w szczególności nie jest to praca betoniarza czy operatora betoniarki, wykonywana przy wytwarzaniu czy użyciu betonu w budownictwie w bezpośredniej styczności z tym betonem.”

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie ma żadnych racjonalnych przesłanek, aby pojęcie „prac zbrojarskich i betoniarskich” zawęzić jedynie do pracy fizycznej, do czynności wykonywanych ręcznie, bezpośrednio przy zbrojeniu lub betonowaniu. Prace betoniarskie nie mogą kojarzyć się tylko z pracą klasycznej betoniarki, do której ręcznie wsypuje się mieszankę oraz z rozkładaniem „ręcznym” betonu przy pomocy przysłowiowych taczki i łopaty. Betoniarz to nie tylko ten kto rozkłada beton ręcznie, ale każdy, kto bezpośrednio uczestniczy w procesie betonowania. Należy zauważyć, iż w powołanym wykazie, jeżeli prawodawca chce ograniczyć prace w warunkach szczególnych tylko do niektórych, najważniejszych i najbardziej uciążliwych prac fizycznych, to wprowadza dodatkowe warunki. Często w takich sytuacjach, zawężając zakres tych prac wskazuje, że chodzi o pewne czynności wykonywane „bezpośrednio”, a więc nie wszystkie prace związane z danym procesem produkcyjnym (np. dział VIII poz. 13, dział X poz.8 i poz. 9, dział X poz.15, dział XI poz. 3, 4, dział XIV poz 9). W sytuacji, gdy prawodawcy chodzi wyłącznie o czynności

fizyczne, wykonywane „ręcznie”, a więc z wyłączeniem jakiejkolwiek urządzeń, używa wprost określenia: „ręcznie” (np. dział VI poz. 5 i poz. 8, dział X poz. 14). W dziale V poz. 4 wykazu A do powołanego rozporządzenia prawodawca nie zwraca jednak w taki sposób prac betoniarskich. Prace betoniarskie, w rozumieniu powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z 8 lutego 1983r. to zatem wszystkie czynności wykonywane bezpośrednio w procesie betonowania, bez względu jakie narzędzia i urządzenia są przy tym stosowane, i jaka jest stosowana technologia. Pompy do betonu to przecież podstawowe urządzenia stosowane w procesie betonowania, przede wszystkim przy większych pracach, zapewniające większą sprawność i bezpieczeństwo prac betoniarskich, stosowane najczęściej w miejscach gdzie trudno wylać beton bezpośrednio z tzw. „gruszki”, często przy bardziej skomplikowanych budowlach. Użycie w procesie betonowania pompy do betonu (np. typu (...)), pozwalającej sprawnie i precyzyjnie dostarczyć ciekły beton w miejsce jego wylania, pozostaje ciągle istotą procesu betonowania. Czynności operatora takiej pompy nie są żadnymi czynnościami przygotowawczymi, czy jedynie związanymi z betonowaniem, ale stanowią one wprost podstawowy element procesu betonowania, skoro przy pomocy odpowiednio sterowanej pompy, zakończonej węzłem, wylewany jest beton dokładnie w miejsce jego przeznaczenia. Obsługa takiej pompy z pewnością wymaga doświadczenia, precyzji i szczególnej koncentracji, uwarunkowanej również bezpieczeństwem pracy na budowie. Operator pompy do betonu bezpośrednio więc uczestniczy w procesie betonowania, bowiem podaje i dozuje ciekły beton wprost na miejsce jego ostatecznego przeznaczenia, wylewając konstrukcje betonowe. Praca operatora pompy do betonu w ocenie Sądu Apelacyjnego mieści się więc we wskazanych w powołanym rozporządzeniu „pracach zbrojarskich i betoniarskich”

Reasumując, wnioskodawca swój pełny wymiar czasu pracy wykonywanej w Kombinacie (...) w T. w okresie od 20 stycznia 1988r. do 19 maja 1992r. dzielił jedynie na dwa rodzaje czynności, które można zakwalifikować jako pracę kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3, 5 tony (dział VIII poz. 2) oraz jako prace betoniarskie (dział V poz. 4). Okoliczność, że przedsiębiorstwo w którym pracował ubezpieczony należało do branży budowlanej, a jedynie wykonywane przez niego prace betoniarskie są zaliczane do działu V (budownictwo i przemysł materiałów budowlanych), zaś prace kierowcy do działu VIII (transport i łączność), nie sprzeciwia się uznaniu, iż łącznie w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych. W świetle utrwalonego orzecznictwa w sytuacji, gdy stopień szkodliwości czy uciążliwości danego rodzaju pracy nie wykazuje żadnych różnic w zależności od branży, w której jest wykonywana, brak jest podstaw do zanegowania świadczenia jej w warunkach szczególnych tylko dlatego, że w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze została przyporządkowana do innego działu przemysłu. Jeżeli bowiem pracownik w ramach swoich obowiązków stale i w pełnym wymiarze czasu pracy narażony był na działanie tych samych czynników, na które narażeni byli pracownicy innego działu przemysłu, w ramach którego to działu takie same prace zaliczane są do pracy w szczególnych warunkach, to zróżnicowanie tych stanowisk pracy musiałoby być uznane za naruszające zasadę równości w zakresie uprawnień do ubezpieczenia społecznego pracowników wykonujących taką samą pracę. (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2014 r. II UK 368/13 oraz z dnia 21 kwietnia 2015 r. I UK 316/14).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, mimo nieco błędnego uzasadniania zaskarżonego wyroku w części dotyczącej zakwalifikowania pracy w spornym okresie również do działu V poz. 3 wykazu A do w/w rozporządzenia, ostatecznie rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji jest zgodne z prawem, gdyż wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki warunkujące nabycie prawa do emerytury, w tym przesłankę w postaci 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Z tych względów, w oparciu o powołane wyżej przepisy prawa materialnego oraz art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako bezzasadną.